

Kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise Eesti registri kasutustingimused

Sisukord

1. MÕISTED	2
2. ÜLDINFO	2
3. TURVALISUS	2
3.1 REGISTRI KASUTAMISE ÜLDNÕUDED.....	2
3.2 KASUTAJA SEADMED JA VÕRGU TURVALISUS.....	3
3.3 MOBIILTELEFONID, MIDA KASUTATAKSE REGISTRIST SMS KOODIDE VASTUVÕTMISEKS	3
4. DOKUMENTIDE JA AVALDUSTE ESITAMINE	4
4.1 ÜLDNÕUDED ESITATAVATELE DOKUMENTIDELE	4
5. REGISTRI KONTOD	4
5.1 KÄITAJA ARVELDUSKONTO	4
5.2 ÕHUSÕIDUKI KÄITAJA ARVELDUSKONTO	4
5.3 ISIKU ARVELDUSKONTO VÕI KAUPLEMISKONTO.....	5
5.4 KONTO AVAMINE.....	5
5.4.1 Käitaja või õhusõiduki käitaja arvelduskonto avamine.....	5
5.4.2 Isiku arvelduskonto või kauplemiskonto avamine.....	5
6. VOLITATUD ESINDAJAD JA TÄIENDAVID VOLITATUD ESINDAJAD	6
6.1 ÜLDNÕUDED	6
6.2 VOLITATUD ESINDAJATE TEGEVUSED	6
6.3 VOLITATUD ESINDAJATE MÄÄRAMINE	6
6.4 VOLITATUD ESINDAJATE LISAMISE TOIMINGUD REGISTRIS	7
7. REGISTRI HALDAJA ÕIGUS KEELDUDA ARVELDUSKONTO AVAMISEST	8
8. REGISTRI KASUTAJATE TEAVITAMINE	8
9. TEHINGUTE TEOSTAMINE	8
9.1 TEHINGUTE TEOSTAMINE LÜHISÕNUMI JA TEHINGU AUTORISEERIMISE NUMBRIGA	8
9.2 TEHINGUTE TEOSTAMINE KASVUHOONEGAASIDE HEITKOGUSE ÜHIKUTE ÜLEKANDE SOORITAMISE TAOTLUSEGA.....	9
10. ARVELDUSKONTO MÜÜMINE JA LOOVUTAMINE	9
11. KONTODE SULGEMINE JA KONTODELE JUURDEPÄÄSU PEATAMINE	9
12. VASTUTUS	9
13. ISIKUANDMETE KOHTLEMINE	10
14. KONTOOMANIKU JA VOLITATUD ESINDAJATE KOHUSTUS ANDMETE MUUDATUSTEST TEAVITADA .	10
LISA 1	11

1. Mõisted

„Kontoomanik“ – registris kontot omav füüsiline või juriidiline isik;

„Pädev asutus“ – asutus või asutused, mille liikmesriik on nimetanud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 18. Käesolevas dokumendis on pädevaks asutuseks Keskkonnaamet;

„Riiklik haldaja“ – üksus, kes vastutab liikmesriigi nimel liikmesriigi jurisdiktsiooni all olevate kasutajakontode haldamise eest liidu registris. Käesolevas dokumendis on riiklikuks haldajaks Keskkonnaameti keskkonnaosakond.

2. Üldinfo

Keskkonnaameti (edaspidi KeA) keskkonnaosakond on kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise Eesti registri (edaspidi *register*) haldaja. Registri haldamine põhineb registri määrusel¹.

Registri haldajal on õigus muuta registri kasutustingimusi vastavalt vajadusele.

Registri veebileht on <https://ets-registry.webgate.ec.europa.eu/euregistry/EE/index.xhtml>.

Registri arvelduskontod on isiku arvelduskontod, käitaja arvelduskontod, õhusõiduki käitaja arvelduskontod, kauplemiskontod ja riigi arvelduskontod. Igal registri arvelduskontol on juriidilisest või füüsilisest isikust kontoomanik ja vähemalt kaks füüsilisest isikust volitatud esindajat. Kontoomanik peab viivitamatult teavitama registri haldajat arvelduskontoga seotud andmete muutumisest.

Kontoomanikud ja kontode volitatud esindajad on kohustatud olema kasutustingimuste muudatustega kursis. Kasutustingimuste viimane versioon on alati saadaval KeA veebilehel <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/kliima/eli-hksi-register>. Kui kontoomanik või konto volitatud esindaja ei saa kasutustingimuste muudatustega nõustuda, peab ta sellest koheselt registri haldajat teavitama.

3. Turvalisus

3.1 Registri kasutamise üldnõuded

- Registri kasutajad on kontoomanikud ja kontode volitatud esindajad.
- Register kasutab sisenemiseks kahetasandilist isikutuvastust.
- Registri kasutamiseks peab kasutaja omama EU Login kontot ja personaalset mobiiltelefoni.
- Registri kasutaja peab hoidma oma kasutajanimi ja salasõna salajas. Tugev salasõna peab olema vähemalt 8-kohaline ja sisaldama nii tähe- kui numbrimärke, mida peab vähemalt iga kuue kuu järel muutma ning mis ei tohiks korduda. Salasõna ei tohiks sisaldada elemente, mida on lihtne kasutajaga siduda (nt eesnime, perekonnanime, sünnikuupäeva jne). Registri kasutaja peab tagama, et tema kasutajanimi ja salasõna ei ole teada selleks mittevõitatud isikutele. Kui registri kasutaja avastab, et tema kasutajanimi ja salasõna ei ole enam salajased, peab ta viivitamata informeerima sellest registri haldajat.
- Registri kasutajakonto turvalisuse tagamiseks tuleb pärast registri kasutamist registrist välja logida ja on soovitatav alati kasutada kõige uuemat brauseri versiooni.

¹ KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 389/2013, 2. mai 2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011

3.2 Kasutaja seadmed ja võrgu turvalisus

- Registrit võib kasutada arvutis, kuhu on installeeritud vähemalt kord nädalas uuendatud viirusetõrje- ja tulemüritarkvara. Registri kasutaja peab olema teadlik võimalikest andmepüügirünnakutest ja kontrollima arvutit, millega registrit kasutatakse vähemalt iga kahe nädala tagant viirusetõrjeprogrammiga. Operatsioonisüsteemi ja muud tarkvara, mis on arvutisse installeeritud, tuleb uuendada kõige uuemate kättesaadavate programmiparandustega.
- Arvutisse, millega registrit kasutatakse, tohib installeerida ainult autoriseeritud ja usaldusväärseid programme.
- E-kirjades sisalduvaid viiteid ei tohi registrisse sisenemiseks kasutada (registri haldaja ei saada kunagi sellise viitega e-kirja). E-kirja manuseid faili laiendusega .com, .bat, .vbs, .wsh või .exe võib avada pärast seda, kui ollakse veendunud, et tegemist on turvalise failiga.
- Kui registri kasutajale saadetakse registriga seotud e-kiri või paberkiri, mis võib olla seotud võimaliku pettusega, tuleb sellest viivitamatult informeerida registri kasutajatuge kas e-kirja teel (khgregister@keskkonnaamet.ee) või telefoni teel (+372 5694 4935).
- Kui manusega e-kirja ei ole saatnud registri haldaja, võib seda avada pärast e-kirja saatja kontrollimist.
- Registri haldaja ei palu kunagi registri kasutajal esitada e-kirja teel oma salasõna või laadida alla uus sertifikaat ega ükskõik millist muud tarkvara või tarkvara uuendust. Registri haldaja saadab e-kirju aadressidelt annika.konovalov@keskkonnaamet.ee või khgregister@keskkonnaamet.ee.

Turvalisuse tagamiseks:

- Ära kunagi kasuta „automaatse sisenemise“ süsteeme. Arvutisse sisenemise salasõna peaks kasutaja seadmes olema alati küsitud pärast operatsioonisüsteemi alglaadimist või tarkvara käivitamist.
- Kasuta ekraanisäästjat, mis logib kasutaja pärast kolm minutit kestnud tegevusetust välja.
- Ära salvesta registrisse sisenemise kasutajanime või salasõna brauseris.
- Ära jaga vahendeid (nt kaustasid ja/või printereid) ega käivita servereid (nt http(s), ftp jne) või failide ühiskasutust (nt BitTorrent) arvutis, mida kasutatakse registri juurdepääsuks.
- Hoidu alglaadimise tegemisest CDlt/DVDlt ja/või USB seadmetelt (kasutades arvuti baasvahetussüsteemi (BIOS) seadmeid).
- Kaitse baasvahetussüsteemi kasutades tugevat salasõna (vt p 3.1), mis erineb arvutisse sisenemise salasõnast.
- Hoidu arvuti, millega registrit kasutatakse, jagamisest kõrvaliste isikutega.
- Ära ühenda mitteusaldusväärseid USB seadmeid arvutiga.
- Ära kasuta avalikke (mitteturvalisi) WIFI võrke registrisse sisenemiseks. Oota, kuni oled jõudnud turvalisemasse ja kontrollitud keskkonda. Ära lase oma võrguseadmel lähima võrguga (WIFI) automaatselt ühenduda. Kui võrguseadmed ei ole kasutusel, lülita need välja.

3.3 Mobiiltelefonid, mida kasutatakse registrist SMS koodide vastuvõtmiseks

Turvalisuse tagamiseks:

- Kaitse alati oma telefoni lukustades seda salasõna või lahtilukustamise kombinatsiooniga. Kui võimalik, siis kasuta automaatset lukustust.
- Hoidu oma telefoni jagamast kõrvaliste isikutega.
- Kui traadita võrk (WIFI) ja Bluetooth ei ole kasutusel, peaksid nad olema välja lülitatud.
- Hoidu kasutamast avalikke (mitteturvalisi) WIFI võrke. Ära lase oma telefonil lähima võrguga automaatselt ühenduda.
- Viirusetõrje ja ründevara tõrjeprogrammid peaksid olema kasutusel ja regulaarselt (vähemalt kord nädalas) uuendatud, kui telefoni operatsioonisüsteem (OS) seda lubab.

- Vähemalt iga kahe nädala tagant käivita täielik ja põhjalik antiiviiruse kontroll. Operatsioonisüsteemi ja tarkvara, mis on telefoni installeeritud, tuleb uuendada kõige uuemate kättesaadavate programmiparandustega, mis on sellele vastavatele edasimüüjatelt välja antud. Näiteks luba installeeritud programmidel automaatselt uuendusi teostada või kontrolli uuenduste olemasolu vähemalt iga kahe nädala tagant.
- Ava e-kirjade manuseid ainult pärast hoolikaid kaalutlusi nende päritolu ja sisu kohta ning ära ava manuseid, mille failinime laiendid on nt Microsoft Windowsis .com, .bat, .vbs, .wsh või .exe.
- Ära salvesta registrisse sisenemise kasutajanime või salasõna brauseris.
- Installeeri telefoni ainult usaldatavaid programme ning ole ettevaatlik programmi (haldaja) õigustega.

4. Dokumentide ja avalduste esitamine

Kontode avamiseks või volitatud esindajate määramiseks vajalikud dokumendid, taotlused jm tuleb saata:

- a. digiallkirjastatuna e-posti aadressile khgregister@keskkonnaamet.ee
- b. või posti teel
Keskkonnaamet
Keskkonnaosakond
Narva mnt 7A
Tallinn 15172

4.1 Üldnõuded esitatavatele dokumentidele

- Esitatavate notariaalselt kinnitatud, apostillitud või legaliseeritud dokumendikoopiade tõestamise või legaliseerimise kuupäev ei tohi olla varasem kui kolm kuud enne registri konto avamise taotlemise kuupäeva.
- Arvelduskonto avamiseks esitatavad isikut tõendavad dokumendid peavad kehtima vähemalt 6 kuud pärast taotluse esitamist.
- Väljaspool Eestit välja antud dokumendid, mis ei ole inglise keeles, peavad olema inglise keeles notariaalselt kinnitatud või vandetõlkega inglise või eesti keelde.
- Registri haldajat tuleb teavitada 10 tööpäeva jooksul kõikidest muudatustest esitatud dokumentides. Registri haldajal on õigus nõuda muudatuste kohta notariaalselt kinnitatud dokumente.

5. Registri kontod

5.1 Käitaja arvelduskonto

Kõik paiksete käitiste käitajad, kes tegutsevad Eestis Vabariigi Valitsuse 1. detsembri 2016. a määruses nr 134 „Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi kuuluvate käitajate tegevusalade loetelu” nimetatud tegevusaladel, peavad omama registris käitaja arvelduskontot (edaspidi *Operator Holding Account* ehk *OHA*). OHA avatakse vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele nr (EÜ) 2216/2004. Paikse käitise nimi peab ühtima selle käitise heitkoguse loas kinnitatud käitise nimega.

5.2 Õhusõiduki käitaja arvelduskonto

Kõik Eesti poolt hallatavad ja Euroopa Liidu kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi kuuluvad õhusõidukite käitajad peavad omama registris õhusõiduki käitaja arvelduskontot (edaspidi *Aircraft Operating Holding Account* ehk *AOHA*).

5.3 Isiku arvelduskonto või kauplemiskonto

Füüsilised ja juriidilised isikud võivad taotleda registris isiku arvelduskonto (edaspidi *Person Holding Account* ehk *PHA*) või kauplemiskonto (edaspidi *Trading Account* ehk *TA*) avamist. Isiku arvelduskonto ja kauplemiskontoga saab osaleda heitkoguse ühikutega kauplemises. Kauplemiskonto on sarnane isiku arvelduskontoga, kuid on mõeldud eelkõige neile, kes kauplevad tihti.

5.4 Konto avamine

5.4.1 Käitaja või õhusõiduki käitaja arvelduskonto avamine

Taotleja peab:

1. täitma vastava konto avamise elektroonilise taotluse registri veebilehel;
2. esitama registri haldajale (vt p 4) nõutud dokumendid:
 - a. **konto avamise elektrooniline taotlus**, mis on täidetud registri veebilehe kaudu, dokumendiks salvestatud ja allkirjastatud;
 - b. **vabas vormis kaaskiri konto avamise soovi kohta**, kus on kirjas esitatavad dokumendid ja kinnitus registri kasutajatingimustega tutvumise ja nendega nõustumise kohta;
 - c. **nõutud dokumendid volitatud esindajate ja täiendavate volitatud esindajate määramiseks** (vt p 6.3).

5.4.2 Isiku arvelduskonto või kauplemiskonto avamine

Taotleja peab:

1. täitma vastava konto avamise elektroonilise taotluse registri veebilehel;
2. esitama registri haldajale (vt p 4) nõutud dokumendid:
 - a. **konto avamise elektrooniline taotlus**, mis on täidetud registri veebilehe kaudu, dokumendiks salvestatud ja allkirjastatud;
 - b. **vabas vormis kaaskiri konto avamise soovi kohta**, kus on kirjas esitatavad dokumendid ja kinnitus registri kasutajatingimustega tutvumise ja nendega nõustumise kohta;
 - c. **tõend, mis kinnitab, et konto avamist taotlev isik on avanud arveldusarve Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvas liikmesriigis.**
 - d. **füüsilise isiku taotluse puhul:** nõutud dokumendid volitatud esindajate ja täiendavate volitatud esindajate määramiseks (vt p 6.3).
 - e. **juriidilise isiku taotluse puhul:**
 - i. Eesti äriregistri registrikaardi allkirjastatud ja notariaalselt kinnitatud koopia või kui on tegemist väljaspool Eestit registreeritud juriidilise isikuga, siis juriidilise isiku asutamis- ja registreerimise dokumentide allkirjastatud ja notariaalselt kinnitatud koopiad, mis on vastavalt kas apostillitud või legaliseeritud.
 - ii. pangakonto andmed;
 - iii. Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi käibemaksu (VAT) registreerimise kinnitus ja olemasolul käibemaksu registrikoodi number;
 - iv. juhtide nimekiri;
 - v. juriidilise isiku tegelikult kasusaav omanik vastavalt direktiivis 2005/60/EÜ sätestatud määratlusele;

- vi. aastaaruande või viimaste auditeeritud finantsaruannete koopia või kui auditeeritud raamatupidamisaruanded ei ole kättesaadaval, maksuameti või finantsdirektori templiga varustatud finantsaruannete koopia;
- vii. kontoomaniku registreeritud asukoha tõend, kui see ei selgu eelpool nõutud dokumentidest;
- viii. karistusregistri väljavõtte juriidilise isiku juhtide kohta.

Registri haldaja avab arvelduskonto, kui ei ilmne seda takistavaid tegureid või teavitab võimalikku kontoomanikku konto avamisest keeldumisest 20 tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest.

6. Volitatud esindajad ja täiendavad volitatud esindajad

6.1 Üldnõuded

- Igal OHA, AOHA, PHA ja TA arvelduskontol peab olema vähemalt kaks volitatud esindajat. Tõendajakontol võib erandina olla vaid üks volitatud esindaja.
- Lisaks võivad kontol olla täiendavad volitatud esindajad.
- Kõik volitatud esindajad ja täiendavad volitatud esindajad peavad olema vähemalt 18-aastased füüsilised isikud.
- Vähemalt üks käitaja arvelduskonto, isiku arvelduskonto ja kauplemiskonto volitatud esindajatest peab olema Eesti alaline elanik.

6.2 Volitatud esindajate tegevused

Volitatud esindaja (*Account Representative* ehk AR) algatab kontoomaniku (nt ettevõtte) nimel tehinguid ja muid protsesse. Volitatud esindaja saab ka kinnitada tehinguid, mis on tehtud usalduskontodele (nimekirja kuuluvad automaatselt sama kontoomaniku kontod ning sinna saab lisada vajalikke kontosid). Volitatud esindajal võib olla ka ainult vaatamisõigusega juurdepääs kontole.

Täiendav volitatud esindaja (*Additional Account Representative* ehk AAR) kinnitab ülekandeid, mis tehakse mitte usalduskontode nimekirja kuuluvatele kontodele. Juhul kui kontol on täiendav volitatud esindaja, peab ta kinnitama ka teisi ülekandeid (nt lubatud heitkoguse ühikute tagastamist). Kui täiendav volitatud esindaja puudub, siis teeb seda teine volitatud esindaja.

Edaspidi: kui on viidatud volitatud esindajale, siis sama kehtib ka täiendava volitatud esindaja kohta.

6.3 Volitatud esindajate määramine

Registri haldajale tuleb esitada (vt p 4) järgmised dokumendid:

1. **Kontoomaniku allkirjastatud² avaldus**, kus on kirjas:
 - a. kontoomaniku soov teatavat isikut oma (täiendavaks) volitatud esindajaks nimetada;
 - b. kinnitus, et volitatud esindajal on õigus kontoomaniku nimel tehinguid algatada ja usalduskontodele tehtud tehinguid heaks kiita või täiendaval volitatud esindajal õigus kontoomaniku nimel tehinguid heaks kiita;
 - c. vajadusel nendele õigustele kehtivad piirangud;
 - d. vajadusel (kui soovitakse uue esindajaga asendada vana esindaja) eemaldatava volitatud esindaja nimi;

² Kui kontoomanik on ettevõtte, siis peab avalduse allkirjastama ettevõtte allkirjaõiguslik isik.

- e. kinnitus, et uus volitatud esindaja on tutvunud registri kasutustingimustega ja nõustub nendega.
- 2. Isikut tõendava dokumendi notariaalselt kinnitatud koopia.**
- a. Eesti vabariigi kodaniku puhul ID-kaardi või passi notariaalselt kinnitatud isikuandmete ja fotoga lehekülje koopia.
 - b. Isik, kes ei ole Eesti Vabariigi kodanik, peab esitama isikut tõendava dokumendi notariaalselt kinnitatud isikuandmete ja fotoga lehekülje koopia, mis on apostillitud või legaliseeritud.
 - i. Leedu, Läti, Venemaa, Ukraina ja Poola elanike esitatud dokumendid ei pea olema apostillitud ega legaliseeritud;
 - ii. Haagi konventsiooniga ühinenud riikide elanikud (va Leedu, Läti, Venemaa, Ukraina ja Poola) peavad esitama apostillitud koopiaid;
 - iii. Haagi konventsiooniga mitte ühinenud riikide elanikud peavad esitama legaliseeritud koopiaid.
- 3. Tõend alalise elukoha aadressi kohta.** Esitada võib riigiasutuse väljastatud muu isikut tõendava dokumendi, milles on märgitud isiku alalise elukoha aadress või kohaliku omavalitsuse tõendi, mis kinnitab isiku alalist elukohta.

Lihtsaim võimalus: rahvastikuregistri elektrooniline väljavõte. Digitaalselt allkirjastatud vabas vormis avaldus tuleb saata aadressile abi@rahvastikuregister.ee ning paluda rahvastikuregistrilt digiallkirjastatud alalise elukoha tõendit. Rahvastikuregister krüpteerib faili nii, et vaid avalduse esitanud isik saab selle avada. Keskkonnaametile tuleb saata juba avatud .pdf fail, mitte nende saadetud krüpteeritud fail. Sellist väljavõtet ei ole vaja enam notariaalselt tõestada.

4. Isiku karistusregistri väljavõte.

Lihtsaim võimalus: karistusregistri lehelt (<http://www.rik.ee/et/karistusregister>) digitaalselt allkirjastatud registriteate saamiseks tuleb saata täidetud ja digitaalselt allkirjastatud avaldus e-posti teel paring@karistusregister.ee. Digiallkirjastatud elektroonilist väljavõtet ei ole vaja notariaalselt tõestada.

Esitatud dokumentidele kehtivad üldnõuded (vt p 4.1).

Juhul, kui määratud volitatud esindajat käsitleva teabe hindamiseks on vaja rohkem aega, võib registri haldaja hindamisprotsessi pikendada kuni 20 täiendava tööpäeva võrra, teatades pikendamisest kontoomanikule.

6.4 Volitatud esindajate lisamise toimingud registris

1. Uus volitatud esindaja peab endale avama registris kasutajakonto. Selleks tuleb luua EU Login süsteemis kasutajakonto ning registrisse enda andmed lisada:
 - a. Veebliehelt <https://ets-registry.webgate.ec.europa.eu/euregistry/EE/index.xhtml> valida "first time user" link.
 - b. Valida Create an EU Login account. Õpetus EU Login konto loomiseks: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/kliima/eli-hksi-register>
 - c. Logida registrisse sisse EU Login kontoga ning täita seal nõutud isikuandmed („Fill in your personal details“).

Kui kõik vajalikud dokumendid (vt p 6.3) on korras, kiidab registri haldaja (KeA) kasutajakonto avamise heaks ning saadab uuele kasutajale registreerimiskoodi ehk "enrolment key". Kood tuleb sisestada registrisse järgmiselt:

- a. Logida EU Login kontoga registrisse
- b. Vasakul menüüs pärast nime ja URID koodi sisestada kood („Enter your enrolment key“).

2. Registri varasem kasutaja (konto volitatud esindaja) peab valima konto alt alateema (täiendavad) volitatud esindajad ning sealt esindaja lisamise (lisa volitatud esindaja/add AR) või asendamise (asenda/replace). Kui uus esindaja ei ole veel kontoomanikuga seotud, siis tuleb järgmise sammuna seda teha. Uue volitatud esindaja lisamise kinnitab üks registri administraatoritest (KeA).

7. Registri haldaja õigus keelduda arvelduskonto avamisest

Registri haldajal on õigus keelduda arvelduskonto avamisest:

1. kui esitatud teave ja dokumendid on ebatäielikud, vananenud või ei ole muul viisil nõuetekohased ega vasta tõele;
2. kui võimalik kontoomanik või juriidilise isiku puhul mõni tema juht on uurimise all või on eelneva viie aasta jooksul olnud süüdi mõistetud seoses lubatud heitkoguse ühikuid või Kyoto ühikuid käsitleva pettusega, rahapesuga, terrorismi rahastamisega või muude rasketes kuritegudega, milleks võidakse kontot kasutada;
3. kui registri haldajal on põhjust uskuda, et kontot võidakse kasutada lubatud heitkoguse ühikuid või Kyoto ühikuid käsitlevaks pettuseks, rahapesuks, terrorismi rahastamiseks või muudeks rasketeks kuritegudeks;
4. siseriiklikus õiguses sätestatud põhjustel.

Kui riiklik haldaja keeldub konto avamisest, võib konto avamist taotlev isik esitada vastuväiteid siseriikliku õigusega määratud asjakohasele asutusele, kes annab riiklikule haldajale korralduse konto avada või jätab keeldumise muutmata oma põhjendatud otsusega, mille ta teeb siseriikliku õiguse nõuete kohaselt, mis on proportsionaalsed ning millega taotletakse registri määrusega³ kooskõlas olevat õiguspärast eesmärki.

8. Registri kasutajate teavitamine

Registri kasutajaid teavitatakse registriga seotud olulistest muudatustest KeA veebilehel <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/kliima/eli-hksi-register> ja vajaduse korral e-kirja teel aadressilt annika.konovalov@keskkonnaamet.ee või khgregister@keskkonnaamet.ee. Registri haldaja ei ole vastutav tagajärgede eest, sealhulgas registri kasutaja mitteinformeerimise eest, mis võivad tekkida, kui registris märgitud e-posti aadress ei ole korrektne.

9. Tehingute teostamine

9.1 Tehingute teostamine lühisõnumi ja tehingu autoriseerimise numbriga

Iga registris sooritatud tehing tuleb kinnitada tehingu autoriseerimise numbriga (edaspidi *Transaction Authorisation Number* ehk *TAN*), mille register saadab registri kasutaja mobiiltelefonile lühisõnumiga (edaspidi *SMS*). SMS on mobiiltelefoniga kasutatav tekstisõnumi teenus. TANI kasutamiseks peab

³ KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 389/2013, 2. mai 2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011

registri kasutaja sisestama registrisse „peamise telefoni numbrit“ kontaktandmete väljale oma töötava mobiiltelefoni numbrit (nt +37212345678).

Tehingu sooritamiseks peab registri kasutaja sisestama tehingu detailide väljale saaja arvelduskonto numbrit ja kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikute koguse ning esitama tehingu kinnitamiseks (nupp: saada). Pärast seda saadab register tehingut sooritavale registri kasutajale SMSi. Saadetav SMS sisaldab TANI ja tehingut vastuvõtva arvelduskonto numbrit. Registri kasutaja peab võrdlema SMSis esitatud informatsiooni plaanitava tehingu informatsiooniga. Tehing kinnitatakse, kui registri kasutaja sisestab TANI registris selleks määratud väljale. Saadetud TAN on kasutatav ainult mõned minutid pärast SMSi saamist. Kui registri kasutaja sisestab ebakorrekse TANI kolm korda järjest, peatatakse ja tühistatakse tehing.

9.2 Tehingute teostamine kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikute ülekande sooritamise taotlusega

Arvelduskonto omanikul on võimalus erandkorras esitada registri haldajale lisa 1 esitatud vormi kohane taotlus, millega ta volitab registri haldajat sooritama tema eest tehingut. Erandkord on näiteks juhtum, kui registri tehniliste probleemide korral ei oma arvelduskonto volitatud esindajad registrisse ligipääsu.

Lisa 1 esitatud vormi kohane taotlus tuleb esitada:

- a. digiallkirjastatult khgregister@keskkonnaamet.ee
- b. või

*Keskkonnaamet
Keskkonnaosakond
Narva mnt 7A
Tallinn 15172*

10. Arvelduskonto müümine ja loovutamine

PHA omanik ei või oma arvelduskonto kasutamise õiguseid müüa ega loovutada. Käitaja arvelduskonto omanik võib müüa või loovutada talle kuuluva käitaja arvelduskonto üksnes koos käitisega, millega see konto on seotud.

11. Kontode sulgemine ja kontodele juurdepääsu peatamine

Kontode sulgemine registri haldaja poolt on reguleeritud registri määruse artiklites 27-33 ning kontodele juurdepääsu peatamine artiklis 34 (<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:122:0001:0059:ET:PDF>).

12. Vastutus

Registri haldaja ei ole vastutav vahejuhtumite või tagajärgede eest, mis on tekkinud arvelduskonto haldaja või arvelduskonto omaniku esindajate poolt kasutustingimustest mitte kinnipidamisest, kaasa arvatud eespool mainitud süsteemi minimaalsete turvanõuete, andmete turvalise kohtlemise või internetis navigeerimise nõuete mitte järgimisest tekkinud vahejuhtumid.

Registri haldaja ei ole vastutav registri kasutajale tekkinud kahjude eest, mis on tekkinud tehniliste rikete või mõne muu põhjuse tõttu, mis on väljaspool registri haldaja kontrolli. Registri haldaja ei ole vastutav võimalike kahjude eest, mis on seotud kasutajanime, salasõna, registri kasutajaga seotud mobiiltelefoni SIM-kaardi või TANI autoriseerimata kasutamisega.

Registri haldaja võib arvelduskonto haldajaga ühendust võtta kirja teel aadressile, mis on arvelduskonto haldaja poolt ära märgitud või e-kirja teel e-posti aadressile, mis on arvelduskonto haldaja poolt ära märgitud arvelduskonto haldaja ja arvelduskonto omaniku esindajate e-posti aadressidena. Registri haldaja ei ole vastutav vahejuhtumite eest, kus arvelduskonto omanik või arvelduskonto omaniku esindajad ei olnud kättesaadavad ära märgitud aadressil või e-posti aadressidel.

13. Isikuandmete kohtlemine

Kõik registris olev informatsioon, mis ei ole avalikult saadaval, on konfidentsiaalne, kaasa arvatud arvelduskonto numbrid, arvelduskonto detailid, tehingud ja lubatud heitkoguse ühikute ja Kyoto ühikute unikaalsed sarinumbrid. Registri haldajal on juurdepääs kogu registris olevale informatsioonile, mis kuulub konfidentsiaalsuse hoidmise kohustuse alla. Registri haldaja on kohustatud avalikustama teatud teabe osi Euroopa Ühenduse tehingute logis (<http://ec.europa.eu/environment/ets/>).

Registri haldajale antud informatsioon kuulub registri nõutava andmetöötluse alla, mis on määratletud komisjoni 2. mai 2013. aasta määrusega (EL) nr 389/2013. Avalikustamisele kuuluv info on nimetatud määruse lisas XIV. Registri haldaja võib liidu registris ja ELi tehingute logis hoitavat teavet anda järgmistele asutustele:

- a) liikmesriigi õiguskaitseasutused ja maksuametid;
- b) Euroopa Komisjoni Euroopa Pettustevastane Amet;
- c) Euroopa Kontrollikoda;
- d) Eurojust;
- e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/6/EÜ (1) artiklis 11 ja direktiivi 2005/60/EÜ artikli 37 lõikes 1 osutatud pädevad asutused;
- f) riiklikud pädevad järelevalveasutused;
- g) liikmesriigi riiklik haldaja ja direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 18 osutatud pädevad asutused.

14. Kontoomaniku ja volitatud esindajate kohustus andmete muudatustest teavitada

Kontoomanik, volitatud esindajad ja täiendavad volitatud esindajad peavad konto andmete muudatustest 10 tööpäeva jooksul registri haldajat teavitama. Teavitamiseks tuleb registri haldajale vajalikud dokumendid esitada ja registris vastavad andmed muuta.

Taotlus kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikute ülekande sooritamiseks

I Teave ülekande taotleja kohta	
Arvelduskonto omaniku nimi ⁴ ja kontaktandmed	
Isikukood / registrikood	
Isikut tõendava dokumendi nimetus ja number	
Arvelduskonto nimetus registris	
Arvelduskonto number registris	
II Teave kasvuhoonegaaside heitkoguste ühikute ülekande sooritamiseks	
Ülekande sooritamise kuupäev (juhul kui antud kuupäevaks ei jõua taotlus registri haldajani, teeb registri haldaja ülekande 72 tunni jooksul taotluse kätte saamisest)	
Ülekantavate kasvuhoonegaaside heitkoguste ühikute tüüp ⁵	
Ülekantavate kasvuhoonegaaside heitkoguste ühikute kogus	
Arvelduskonto number, kuhu ühikud soovitakse üle kanda	
Viide ülekande sooritamise alusele ⁶	
III Kinnitus	
Arvelduskonto omanik (kinnitan, et ülekandeks kasutatavad ühikud (millele on viidatud käesoleva taotluse II osas) on arvelduskonto omaniku (kellele on viidatud käesoleva taotluse I osas) seaduslik vara	Nimi/Allkiri/Kuupäev
Arvelduskonto esimene volitatud esindaja	Nimi/Allkiri/Kuupäev
Arvelduskonto teine volitatud esindaja	Nimi/Allkiri/Kuupäev

⁴ Kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise Eesti registris avatud arvelduskonto omanik

⁵ EUA ehk European Union Allowances, CER ehk Certified Emission Reduction Unit või ERU ehk Emission Reduction Unit

⁶ Viidata lepingule, mille alusel ülekanne sooritatakse